

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ГОСПОДАРСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО
«ЛІСИ УКРАЇНИ» (ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»)
ФІЛІЯ «ПОЛІСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС»

КЛЕСІВСЬКЕ НАДЛІСНИЦТВО
вул. Залізнична, 61, смт. Клесів, Рівненської області,
тел.: +38 (03655) 5-06-00, klesivske.lg@e-forest.gov.ua, klesivdlg@ukr.net

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директора

Філія «Поліський лісовий офіс»

ДП «Ліси України»

Віталій КОШИМАК

« 31 » грудня 2025 р.

ЗВІТ

за результатами післяпроектного моніторингу впливу планованої
діяльності на довкілля
Філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України»
(Клесівського надлісництва)

у відповідності до Висновків з оцінки впливу на довкілля планової діяльності:
№ 21/01-20216258138/1 «Спеціальне використання лісових ресурсів у порядку
проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок,
Сарненський район, Рівненська область»

Начальник Клесівського надлісництва
Філія «Поліський лісовий офіс»
ДП «Ліси України»

Олександр ПРОХОП

УДК 630*11

Державне агентство лісових ресурсів України
Національна академія наук України
Український орден «Знак Пошани» науково-дослідний інститут
лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г. М. Висоцького

ПОЛІСЬКИЙ ФІЛІАЛ УКРАЇНСЬКОГО ОРДЕНА «ЗНАК ПОШАНИ»
НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
АГРОЛІСОМЕЛІОРАЦІЇ ІМ. Г. М. ВИСОЦЬКОГО
(Поліський філіал УкрНДІЛГА)

10004, с. Довжик, вул. Нескорених, 2, телефон: +380959455800
Житомирський р-н, Житомирська обл. e-mail: polysskiy_branch@ukr.net

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор Поліського філіалу УкрНДІЛГА,
канд. с.-г. наук, с. н. с.

V. V. Shevchuk
В. В. Шевчук

« 31 » __ грудня __ 2025 р.

ЗВІТ

**про науково-дослідну роботу за темою №04.03/2025:
«Проведення післяпроектного моніторингу щодо спеціального
використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного
користування та суцільних санітарних рубок на території
Філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України»
(Клесівське надлісництво)
за 2025 рік
(частина I)**

Керівник НДР:

старший науковий співробітник
канд. с.-г. наук, с. н. с.

В. В. Шевчук

Житомирська область, с. Довжик, 2025

ВИКОНАВЦІ ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ

Старший науковий співробітник, канд. с.-г. наук, с. н. с.	В. В. Шевчук
Старший науковий співробітник, канд. с.-г. наук	О. В. Жуковський
Старший науковий співробітник, канд. с.-г. наук	Т. В. Курбет
Провідний інженер лісового господарства	І. В. Богданець
Інженер лісових культур	Т. П. Крук
Лісничий Єльнівського лісництва	А. П. Тимошицький
Лісничий Сехівського лісництва	В. О. Швець
Лісничий Клесівського лісництва	О. В. Челомбитько
Лісничий Любонського лісництва	О. П. Мартинюк
Лісничий Томашгородського лісництва	С. О. Шило
Лісничий Федорівського лісництва	М. М. Артюшок
Лісничий Ясногірського лісництва	А. М. Горобей
Лісничий Чабельського лісництва	В. І. Боровик

РЕФЕРАТ

Мета роботи: дослідити поширення рідкісних видів флори і фауни, рідкісних оселищ на ділянках планової діяльності на території Клесівського надлісництва, філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України».

Методика досліджень: методи лісової таксації, лісознавства, лісівництва, лісової типології, фітоценології, ботаніки, зоології, екології, созології.

Результати НДР будуть використані у практичній діяльності Клесівського надлісництва, філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України», зокрема по збереженню та відновленню цільових об'єктів моніторингу.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ПІСЛЯПРОЕКТНИЙ МОНІТОРИНГ, КЛЕСІВСЬКЕ НАДЛІСНИЦТВО, ФІЛІЯ «ПОЛІСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС», ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ», БІОТОП, ФІТОЦЕНОЗ, РІДКІСНІ ВИДИ ФЛОРИ І ФАУНИ, РІДКІСНІ ОСЕЛИЩА, РУБКИ ГОЛОВНОГО КОРИСТУВАННЯ, ЛІСОВІДНОВЛЕННЯ.

ВСТУП

Дослідження є черговим етапом післяпроектного моніторингу цільових об'єктів планованої діяльності на території Клесівського надлісництва, філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України», який здійснюється у відповідності до п. 6 Висновку з ОВД № 21/01-20216258138/1 від 24.12.2021 р (ДП «Клесівське лісове господарство»). Моніторинг виконано на основі натурного обстеження і дослідження ділянок планової діяльності (рубки головного користування) у 2025 р. Програма робіт визначалася Планом післяпроектного моніторингу по надлісництву, погодженим Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України.

Головним завданням післяпроектного моніторингу флори, фауни і біорізноманіття було отримати перед проведенням планової діяльності актуальні дані про цільові об'єкти у виділах/частинах виділів, призначених під рубки головного користування у поточному році.

Згідно з вимогами оцінки впливу на довкілля, планова діяльність здійснюється з першочерговим врахуванням інтересів збереження видів рослин і тварин, включених до додатку 1 Резолюції № 6 (1998) Бернської конвенції, а також до додатків самої Конвенції, та типів природних оселищ (біотопів) з додатку 1 Резолюції № 4 (1996) Бернської конвенції, інших зразків природних оселищ (біотопів), їхніх комплексів, які повинні охоронятися згідно з Habitat Directive, середовищ існування для мігруючих видів тварин. Бернська Конвенція – Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування у Європі (Берн, 19 вересня 1979 р.). Далі у цьому документі – Бернська Конвенція.

Для виділів/частин виділів, де зареєстровано рідкісні види та оселища, на основі експертної оцінки та з урахуванням статей 39, 40 Закону України «Про рослинний світ», статей 39, 40 Закону України «Про тваринний світ», визначено необхідний режим збереження та, за потреби, запропоновано заходи для збереження цільових об'єктів.

Допустимість або недопустимість планової діяльності у зазначених виділах визначали відповідно до вимог щодо режиму збереження популяцій, встановлених в останньому виданні Червоної книги України, а для інших видів та для типів природних оселищ (біотопів) та оселищ видів керувалися експертними оцінками.

Термін «біологічне різноманіття» (біорізноманіття) у даному звіті вживається у визначенні Конвенції про охорону біологічного різноманіття від 1992 р., ратифікованої Законом № 257/94-ВР від 29.11.1994 р.

1. МЕТОДИКА ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ

1.1. Перелік цільових об'єктів, що підлягають моніторингу на території, де планується проведення рубок головного користування

1. Види фауни і флори, зазначені у додатку 1 Резолюції 6 (1998) Бернської Конвенції, а також у додатках до самої Конвенції. Для тварин враховуються осілі види, види, які розмножуються на даній території, залітні, кочові (мігруючі), рідкісні види, види на межі ареалу.

2. Природні середовища існування видів флори і фауни: місця зростання, розмноження, годівлі, полювання, водопою, зимівлі, ночівлі (наприклад, для кажанів), льонки, міграції, житло/хатки і природні схованки.

3. Типи природних оселищ (біотопів) з додатку 1 Резолюції 4 (1996) Бернської Конвенції.

4. Об'єкти Червоної книги України [3, 4, 16, 17] та Зеленої книги України [5].

Переліки видів фауни, флори та природних оселищ наведено за документами:

1. Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (*Бернська конвенція*) [1].

2. Резолюція № 6 (1998) Постійного комітету Бернської конвенції «Про перелік видів, щодо потребують спеціальних заходів на їх збереження» з додатками.

3. Резолюція № 4 (1996) Постійного комітету Бернської конвенції «Про зникаючі природні середовища (оселища), що потребують спеціальних заходів для їх збереження» з додатком 1.

Ідентифікацію типів природних оселищ (біотопів) проводять, користуючись довідниками:

- Національний каталог біотопів України [2];

- Тлумачний посібник оселищ Резолюції №4 Бернської Конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони [8].

У випадку, коли біотоп на планованій ділянці РГК або у виділах її оточення у радіусі 100 м є звичайним, для цих ділянок допускається наведення типу лісу за лісовпорядними даними та рослинної асоціації за домінантною класифікацією [9, 10, 11].

1.2. Періодичність та головні завдання моніторингу біорізноманіття та біотопів

На території надлісництва зростають переважно хвойні, мішані та листяні ліси бореального типу, ранньовесняні ефемероїди на цій території відсутні. Тому моніторинг біорізноманіття проведено у два терміни: з 20 квітня до 20 травня та з 10 червня до 20 липня поточного року. Дані терміни цілком забезпечують повне виявлення цільових об'єктів – видового складу рослинного світу, гніздових видів птахів, ссавців, комах тощо.

Завданнями моніторингу були: отримання дані про цільові об'єкти на ділянках, запланованих під планову діяльність; розробка плану заходів, визначених режимів збереження цільових об'єктів біорізноманіття та обмежень, внесення змін і доповнень. Для цього використано такі документи: Explanatory Notes and Guide lines for the period 2013-2018. Part 1: The Report Format Field-By-Field Guidance [12]; <https://www.coe.int/en/web/bern-convention/emerald-network> [7]; Національний каталог біотопів України [2]; Тлумачний посібник оселищ Резолюції № 4 Бернської Конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони [8].

1.3. Показники, які досліджуються у цільових об'єктах на видовому рівні

Для всіх виявлених цільових об'єктів флори і фауни наводиться їх коротка характеристика. Вона включає такі показники:

1. Назву виду.

2. Квартал, виділ.

3. Автора знахідки, дату.
4. Коротку характеристику виявленої популяції.
5. Статус збереження виду.
6. Перспективи збереження виду.
7. Головні загрози.
8. Заходи, які будуть вжиті для збереження виду та його оселища при проведенні планової діяльності.
9. Картографічні матеріали з нанесеними маршрутами обстеження.

Статус збереження

Статус збереження – це загальна оцінка стану популяції певного виду тварин/рослин або типу природних оселищ (біотопів). Оцінюють за двома критеріями:

1. Наскільки добре збережені на території лісокористування природні середовища існування виду (місця для жител і схованок, для зимівлі, гніздування/розмноження/виведення потомства, місця годівлі/полювання, коридори для міграцій/вільних пересувань по території). При цьому враховують як загальну площу придатних середовищ існування, так і ступінь збереженості їхніх природних рис, важливих для існування певного виду тварин/рослин.

2. Здатність популяції до відновлення, наприклад, до самовідновлення, у разі припинення факторів порушень і турбування, або до відновлення, – за допомогою спеціальних, технічно доступних та економічно виправданих заходів і технологій.

Загальну екологічну оцінку статусу збереження виду тварин/рослин подають з використанням Explanatory Notes and Guide lines for the period 2013-2018. Part 1: there port for matfield-by-fieldguidance [12]. Статус збереження оцінюється за трибальною шкалою: сприятливий, несприятливий та невизначений.

Перспективи збереження

Перспективи збереження виду оцінюють у довготривалій перспективі і за сукупністю даних про вид, а саме:

- 1) зайнята площа або ареал, площі популяції;
- 2) розміри і динаміка популяції;
- 3) площі і якість природних середовищ існування для виду тварин або рослин (оселищ виду).

Рекомендована шкала відносної оцінки: а – перспективи хороші (сприятливі); б – несприятливі і неадекватні (для збереження виду); в – погані (дуже несприятливі); г – невідомо або не можливо встановити.

Перспективи збереження враховуються в оцінці статусу збереження. Статус збереження не може оцінюватися як сприятливий, якщо перспективи збереження не можна оцінити наступним чином: динаміка популяції конкретного виду тварин/рослин показує, що вид здатен до самопідтримання в довготривалій перспективі як життєздатний компонент у його природних середовищах існування; природний ареал виду не скорочується і ймовірно не почне скорочуватися у найближчому майбутньому (12 і більше років); в даний час зберігаються і ймовірно продовжать існувати достатні за площами/розмірами природні середовища існування (оселища виду) для збереження його популяції у довготривалій перспективі.

Головні порушуючі фактори і загрози

Головні порушуючі фактори – це несприятливі впливи на популяцію/популяції, що були зареєстровані за період досліджень або на час проведення обстежень. Загрози – це майбутні прогнозовані несприятливі впливи, що очікуються у найближчі 6-12 років і впливатимуть у довготривалій перспективі на життєздатність популяції або якість їхніх природних середовищ існування. Враховують порушуючі фактори і загрози власне для виду

тварин/рослин і для його природних середовищ існування (оселищ виду). Користуються переліком порушуючих факторів і загроз, прийнятим для моніторингу і звітності для мережі NATURA2000 ЄС.

Доступ до переліків: через сайт www.coe.int за запитом «List of pressures and threats under the Resolution No.8 (2012)», або через веб-сторінку Reference portal for reporting under Article 17 of the Habitats Directive за пошуком «List of pressures and threats» [6, 12].

При цьому, перелік найвищих категорій загроз наступний:

A – сільське господарство;

B – лісове господарство;

C – видобування корисних копалин;

D – енергетика (виробництво енергії) та пов'язана з цим інфраструктура;

E – будівництво транспортної інфраструктури та власне транспорт;

F – житлова, виробнича, промислова забудова, території та забудова, пов'язані з масовим відпочинком;

G – використання та вирощування біоресурсів (інше, ніж сільське господарство та лісове господарство);

H – порушення, спричинені втручанням людини (військові дії, заходи з цивільного захисту, протипаварійні заходи тощо);

I – чужинні види живих організмів, види, що важко піддаються контролю;

J – забруднення різного роду;

K – зміни природних середовищ існування, викликані людською діяльністю;

L – природні процеси (за винятком катастрофічних);

M – природні катастрофи;

N – зміна клімату;

X – порушуючі фактори і загрози невідомі або не встановлені.

Кожен з порушуючих факторів та загроз рекомендується оцінювати за ступенем впливу, користуючись наступною шкалою:

V – високий: вплив значний, прямий, на значній площі, є однією з головних причин значного скорочення площі або розміру популяції або погіршення їхніх середовищ існування, або вплив перешкоджає відновленню популяції або їхніх середовищ існування до сприятливого стану;

P – помірний: вплив помірної сили, прямий або переважно опосередкований, поширюється на середню за площею територію (фактори і загрози слабкої дії не повинні включатися до переліку головних порушуючих факторів і загроз).

Заходи для збереження/відновлення

Сюди відносяться необхідні заходи, які вже здійснюються, та заходи, які необхідно здійснювати для підтримання і відновлення популяцій (або природних оселищ) до сприятливого статусу збереження.

Застосовано такі ступені оцінки:

a – основні найбільш вагомні заходи вже відомі, але ще не застосовуються;

b – основні найбільш вагомні заходи вже застосовуються.

Користуються переліком природоохоронних заходів, прийнятим для моніторингу і звітності для мережі NATURA2000 ЄС.

Доступ до переліку: через сайт www.coe.int за запитом «List of conservation measures under the Resolution No.8 (2012)», або через веб-сторінку Reference portal for reporting under Article 17 of the Habitats Directive за пошуком «List of conservation measures»; Explanatory Notes and Guide lines for the period 2013-2018 – Part 1: there port for matfield-by-fiel dguidance, Annex B. Доступ через веб-сайт www.coe.int на сторінці «Reference Portal for the Reporting under Resolution No.8»; Explanatory Notes and Guide lines for the period 2013-2018 – Part 2: Definitions and Methods, Розділ 1. Доступ через веб-сайт www.coe.int на сторінці «Reference Portal for the Reporting under Resolution No.8»[6].

1.4. Показники, які досліджуються у цільових об'єктів – рідкісних природних оселищ (біотопів)

Для рідкісних типів природних оселищ (біотопів) наводять:

1. Лісництво, номери кварталу, виділу та площу (га);
2. Habitat code – умовне позначення типу природних оселищ, згідно з переліком, прийнятим для моніторингу і звітності за Резолюцією 8 (2012) до Бернської конвенції [6]
3. Офіційну назву типу природних оселищ згідно з переліком, прийнятим для моніторингу і звітності за Резолюцією 8 (2012) до БК (доступ через сайт www.coe.int за пошуком «Species and habitats check lists for their reporting under Resolution No 8. (2012)».
4. Репрезентативність. Репрезентативність типу природних оселищ означає міру «природності» певного оселища (біотопу) у конкретному локалітеті, ступінь відповідності його (оселища) складу тим рисам і показникам, що вважаються еталонними для даного типу природних оселищ. Оцінюється за наявністю характерних видів рослин у структурі природного оселища. Має 4 ступені:

- A – найвища,
- B – висока,
- C – посередня,
- D – найнижча.

Для оцінки репрезентативності певного типу природних оселищ, склад його рослинного покриву порівнюють з характеристиками у довідниках: тлумачний посібник оселищ Резолюції №4 Бернської Конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони [8]; Interpretation Manual of the habitats listed in Resolution No.4 (1996)/ Group of Experts on Protected Areas and Ecological Networks. 2015. Оригінальна версія доступна через eunis.eea.europa.eu [13].

Статус збереження – це загальна оцінка якісного стану певного типу природних оселищ у даному локалітеті, таксаційному виділі.

Відновлення, статус і перспективи збереження певного типу природних оселищ оцінюють за 3-а ступенями оцінки:

A – природне оселище у дуже хорошому стані: структура дуже добре збережена, а перспективи збереження екологічних функцій (екосистемних послуг) – хороші, незалежно від здатності до відновлення;

B – природне оселище у хорошому стані: структура добре або достатньо збережена, перспективи збереження екологічних функцій (екосистемних послуг), хороші, відновлення легке або можливе, рідше – відновлення складне,

C – природне оселище у поганому стані: частково порушена структура, перспективи збереження екологічних функцій (екосистемних послуг) задовільні або несприятливі, відновлення легке або можливе, або відновлення дуже складне чи з певних причин неможливе.

Для оцінки статусу збереження використовують:

1. Explanatory Notes and Guidelines for the period 2013-2018 – Part 1: there port for matfield-by-fiel dguidance, Annex D. Доступ через веб-сайт www.coe.int на сторінці «Reference Portal for the Reporting under Resolution No.8».

2. Explanatory Notes and Guidelines for the period 2013-2018 – Part 2: Definitions and Methods, Розділ 2. Доступ через веб-сайт www.coe.int на сторінці «Reference Portal for the Reporting under Resolution No.8».

2. ОБ'ЄКТИ ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ

Відповідно до Проекту організації та розвитку лісового господарства Клесівського надлісництва, філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» (Ірпінь, 2020, колишнє ДП «Клесівське лісове господарство»), головне користування у надлісництві планується проводити у формі суцільно-лісосічних рубок. Заплановано провести планову діяльність, згідно зі звітом та висновком ОВД у 7 лісництвах. У таблиці 2.1 наведено таксаційну характеристику ділянок планової діяльності, обстежених у 2025 році.

Таблиця 2.1

Таксаційна характеристика ділянок планової діяльності, обстежених у 2025 році

Номер п/п	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділа, га	Головна порода у складі насадження	Вік, років	Тип лісу
Любоньське лісництво						
1				Сосна звичайна		A2C
2				Сосна звичайна		A3C
3				Сосна звичайна		A2C
4				Сосна звичайна		A1C
5				Сосна звичайна		A3C
6				Сосна звичайна		B3ДС
7				Сосна звичайна		B3ДС
8				Сосна звичайна		A2C
9				Сосна звичайна		A3C
10				Сосна звичайна		A3C
11				Сосна звичайна		B3ДС
12				Сосна звичайна		B3ДС
13				Сосна звичайна		B3ДС
14				Сосна звичайна		A1C
15				Сосна звичайна		B3ДС
16				Сосна звичайна		B3ДС
17				Сосна звичайна		B4ДС
18				Сосна звичайна		A1C
19				Сосна звичайна		A2C
20				Сосна звичайна		B3ДС
21				Сосна звичайна		B4ДС
22				Сосна звичайна		B2ДС
23				Сосна звичайна		B4ДС
24				Сосна звичайна		B4ДС
25				Сосна звичайна		A1C
26				Сосна звичайна		B2ДС
27				Сосна звичайна		A3C
28				Сосна звичайна		C3ГДС
29				Сосна звичайна		B4ДС
30				Сосна звичайна		B2ДС
31				Сосна звичайна		A1C

Номер п/п	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділа, га	Головна порода у складі насадження	Вік, років	Тип лісу
32				Сосна звичайна		ВЗДС
33				Сосна звичайна		А2С
34				Сосна звичайна		ВЗДС
35				Сосна звичайна		ВЗДС
36				Сосна звичайна		СЗГДС
37				Сосна звичайна		ВЗДСА
38				Дуб звичайний		СЗГДС
39				Дуб звичайний		СЗГДС
40				Дуб звичайний		СЗГДС
41				Вільха чорна		СЗГДС
42				Вільха чорна		С4ВЛЧ
43				Дуб звичайний		СЗГДС
44				Вільха чорна		С4ВЛЧ
Ясногірське лісництво						
45				Сосна звичайна		ВЗДС
46				Сосна звичайна		СЗГДС
47				Сосна звичайна		В4ДС
48				Вільха чорна		С4ВЛЧ
49				Сосна звичайна		ВЗДСА
50				Сосна звичайна		ВЗДС
51				Береза повисла		СЗГДС
52				Сосна звичайна		А2С
53				Вільха чорна		С4ВЛЧ
54				Вільха чорна		С4ВЛЧ
55				Дуб звичайний		СЗГДС
56				Сосна звичайна		ВЗДС
57				Сосна звичайна		ВЗДС
Чабельське лісництво						
58				Сосна звичайна		В4ДС
59				Дуб звичайний		СЗГДС
60				Сосна звичайна		ВЗДС
61				Сосна звичайна		ВЗДС
62				Сосна звичайна		В2ДС
63				Сосна звичайна		ВЗДС
64				Сосна звичайна		ВЗДС
65				Сосна звичайна		СЗГДС
66				Сосна звичайна		ВЗДС
67				Сосна звичайна		СЗГДС
68				Сосна звичайна		В4ДС
69				Сосна звичайна		В4ДС
70				Сосна звичайна		В4ДС

Номер п/п	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділа, га	Головна порода у складі насадження	Вік, років	Тип лісу
71				Сосна звичайна		В4ДС
72				Сосна звичайна		В4ДС
73				Сосна звичайна		В4ДС
74				Сосна звичайна		В4ДС
75				Сосна звичайна		В4ДС
76				Дуб звичайний		С3ГДС
77				Дуб звичайний		С3ГДС
78				Дуб звичайний		С3ГДС
79				Береза повисла		В3ДС
80				Сосна звичайна		В4ДС
81				Сосна звичайна		С3ГДС
82				Сосна звичайна		В4ДС
Сехівське лісництво						
83				Сосна звичайна		В3ДС
84				Сосна звичайна		В3ДС
85				Сосна звичайна		В3ДС
86				Сосна звичайна		В4ДС
87				Сосна звичайна		А2С
88				Сосна звичайна		В4ДС
89				Сосна звичайна		А4С
90				Сосна звичайна		В3ДС
91				Сосна звичайна		В3ДС
92				Сосна звичайна		В3ДС
93				Сосна звичайна		В4ДС
94				Сосна звичайна		А3С
95				Сосна звичайна		А2С
96				Сосна звичайна		А2С
97				Сосна звичайна		В3ДС
98				Сосна звичайна		В4ДС
99				Сосна звичайна		В3ДС
100				Сосна звичайна		В3ДС
Томашгородське лісництво						
101				Вільха чорна		С4ВЛЧ
102				Сосна звичайна		В4ДС
103				Сосна звичайна		В4ДС
104				Сосна звичайна		В3ДС
105				Сосна звичайна		В3ДС
106				Сосна звичайна		А3С
107				Сосна звичайна		В3ДС
108				Сосна звичайна		А3С

Номер п/п	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділа, га	Головна порода у складі насадження	Вік, років	Тип лісу
Федорівське лісництво						
109				Сосна звичайна		ВЗДС
110				Сосна звичайна		ВЗДС
111				Сосна звичайна		ВЗДС
112				Сосна звичайна		ВЗДС
113				Сосна звичайна		ВЗДС
114				Сосна звичайна		ВЗДС
115				Сосна звичайна		ВЗДС
116				Сосна звичайна		ВЗДС
117				Сосна звичайна		ВЗДС
118				Сосна звичайна		ВЗДС
119				Береза повисла		ВЗДС
120				Береза повисла		ВЗДС
121				Береза повисла		ВЗДС
122				Береза повисла		ВЗДС
123				Береза повисла		ВЗДС
124				Сосна звичайна		ВЗДС
125				Сосна звичайна		В2ДС
Клесівське лісництво						
126				Береза повисла		ВЗДС
127				Береза повисла		ВЗДС
128				Береза повисла		ВЗДС
129				Береза повисла		ВЗДС
130				Береза повисла		ВЗДС
131				Сосна звичайна		А2С
132				Береза повисла		ВЗДС
133				Береза повисла		ВЗДС
134				Сосна звичайна		В2ДС
135				Сосна звичайна		ВЗДС
136				Вільха чорна		С4ВЛЧ
137				Вільха чорна		С4ВЛЧ
138				Береза повисла		В4ДСО
139				Сосна звичайна		ВЗДС
140				Сосна звичайна		ВЗДС

3. ПЛАНОВА ДІЯЛЬНІСТІ КЛЕСІВСЬКОГО НАДЛІСНИЦТВА, ФЛПІ «ПОЛІСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»

3.1. Характеристика ділянок планової діяльності

Результати чергового етапу післяпроектного моніторингу ділянок планованої діяльності, обстежених у 2025 році наведено у формі таблиці 3.1. У таблиці наведено біотопи та види рослин та тварин, які захищаються Червоною книгою України (ЧКУ) (Накази Міндовкілля, 2021) та Резолюцією Бернської конвенції (РБК). Біотопи подаються за Національним каталогом біотопів України з відповідними номерами і назвами. Ідентифіковані рідкісні біотопи виділено сірим кольором.

Таблиця 3.1

Характеристика ділянок планової діяльності, обстежених у 2025 році

№ п/п	Номер кварталу	Номер виділу	Номер та назва біотопу (оселища) за Національним каталогом біотопів України	Види тварин та рослин під захистом ЧКУ, РБК
Любоньське лісництво				
1			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
2			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
3			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
4			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
5			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
6			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
7			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
8			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
9			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
10			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
11			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
12			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
13			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
14			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-

№ п/п	Номер кварталу	Номер видлу	Номер та назва біотопу (оселища) за Національним каталогом біотопів України	Види тварин та рослин під захистом ЧКУ, РБК
15			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
16			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
17			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	-
18			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
19			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
20			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
21			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	-
22			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
23			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	-
24			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	-
25			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
26			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
27			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
28			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
29			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	-
30			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
31			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
32			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
33			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
34			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
35			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
36			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-

№ п/п	Номер кварталу	Номер виділу	Номер та назва біотопу (оселища) за Національним каталогом біотопів України	Види тварин та рослин під захистом ЧКУ, РБК
37			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	
38			Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	-
39			Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	-
40			Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси	-
41			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
42			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
43			Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	-
44			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
Ясногірське лісництво				
45			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
46			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
47			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	-
48			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
49			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	
50			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
51			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
52			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
53			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
54			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
55			Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	-
56			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
57			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-

№ п/п	Номер кварталу	Номер видлу	Номер та назва біотопу (оселища) за Національним каталогом біотопів України	Види тварин та рослин під захистом ЧКУ, РБК
Чабельське лісництво				
58			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	-
59			Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	
60			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
61			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
62			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
63			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
64			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
65			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
66			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
67			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
68			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	-
69			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	-
70			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	-
71			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	-
72			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	-
73			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	-
74			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	-
75			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	
76			Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси	-
77			Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси	-
78			Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси	-
79			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-

№ п/п	Номер кварталу	Номер виділу	Номер та назва біотопу (оселища) за Національним каталогом біотопів України	Види тварин та рослин під захистом ЧКУ, РБК
80			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	-
81			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
82			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	-
Сехівське лісництво				
83			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
84			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
85			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
86			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	-
87			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
88			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	-
89			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	-
90			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
91			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
92			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
93			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	-
94			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
95			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
96			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
97			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
98			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	-
99			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
100			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
Томашгородське лісництво				
101			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясеня	-

№ п/п	Номер кварталу	Номер виділу	Номер та назва біотопу (оселища) за Національним каталогом біотопів України	Види тварин та рослин під захистом ЧКУ, РБК
102			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	-
103			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
104			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
105			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
106			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
107			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
108			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
Федорівське лісництво				
109			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
110			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
111			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
112			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
113			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
114			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
115			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
116			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
117			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
118			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
119			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
120			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
121			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-

№ п/п	Номер кварталу	Номер виділу	Номер та назва біотопу (оселища) за Національним каталогом біотопів України	Види тварин та рослин під захистом ЧКУ, РБК
122			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
123			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
124			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
125			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
Клесівське лісництво				
126			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
127			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
128			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
129			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
130			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
131			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
132			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
133			Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси	-
134			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
135			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
136			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
137			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	-
138			Д1.5.3 Сирі олігомезотрофні березові ліси	-
139			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-
140			Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	-

Кількість і повна назва біотопів за відповідними класифікаційними системами Європи і України наводиться у таблиця 3.2.

Таблиця 3.2

Номенклатура і представництво біотопів на ділянках планової діяльності, обстежених у 2025 році

№ п/п	Біотопи за класифікаційними системами України і Європи	Кількість об'єктів, одиниць
1	НКБУ: Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси; EUNIS: G1.7 Термофільні листопадні ліси; G4.C Мішані термофільні ліси сосново-дубові ліси; Бериська конвенція: <u>G1.7 Термофільні листопадні ліси;</u> Оселищна Директива: <u>9110*Євросибірські степові діброви.</u>	4
2	НКБУ: Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси; EUNIS: G1.8 Ацидофільні дубові ліси, G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Quercus</i> ; Бериська конвенція: <u>G1.8 Ацидофільні дубові ліси;</u> Оселищна Директива: <u>9190 Старовікові ацидофільні дубові ліси з <i>Quercus robur</i> на піщаних рівнинах.</u>	5
3	НКБУ: Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси; EUNIS: G1.9 Незаплавні ліси з домінуванням <i>Betula</i> , <i>Populus tremula</i> або <i>Sorbus aucuparia</i> , G4.4 Мішані ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Betula</i> .	14
4	НКБУ: Д1.5.3 Сирі олігомезотрофні березові ліси; EUNIS: G1.5 Широколистяні ліси на кислому торфі (G1.51 Сфагнові березові ліси), G4.1. Мішані заболочені ліси; Бериська конвенція: <u>G1.51 Сфагнові березові ліси;</u> Оселищна Директива: <u>91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси.</u>	1
5	НКБУ: Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена; EUNIS: G1.21 Заплавні періодично мокрі ліси з домінуванням <i>Alnus</i> або <i>Fraxinus</i> ; Бериська конвенція: <u>G1.21 Заплавні періодично мокрі ліси з домінуванням <i>Alnus</i> або <i>Fraxinus</i>;</u> Оселищна Директива: <u>91E0 Заплавні ліси з <i>Alnus glutinosa</i> та <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnionincanae</i>).</u>	9
6	НКБУ: Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної; EUNIS: G3.4 Ліси <i>Pinus sylvestris</i> на південь від тайги (G3.42111 Субконтинентальні зеленомохові ліси сосни звичайної; G3.42113 Субконтинентальні молінієві ліси сосни звичайної; G3.42114 Субконтинентальні різнотравні ліси сосни звичайної); G4.4 Мішані ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Betula</i> ; G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Quercus</i>).	222
7	НКБУ: Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної; EUNIS: G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси, G4.1 Мішані заболочені ліси; Бериська конвенція: <u>G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси;</u> Оселищна Директива: <u>91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси.</u>	223
Разом:		140

Лісові біотопи (за НКБУ) представлені наступними деревними, чагарниковими та трав'яними, моховими рослинами та лишайниками:

Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси. Вони представлені мішаними насадженнями з дуба звичайного, сосни звичайної, берези повислої, осики, вільхи чорної та граба звичайного. У підліску зустрічається крушина ламка, горобина звичайна, бузина чорна та ліщина звичайна. Живий надґрунтовий покрив

складається з конвалії звичайної, суниці лісової, буквиці лікарської, купини пахучої, вероники дібрової, дзвоників персиколістих, зірочника лісового, материнки звичайної, віхалки гіллястої, костяниці, конюшини альпійської, наперстянки великоквіткової, перлівки пониклої, брусниці, чорниці, смовді гірської, тонконога лучного та дібровного, орляка звичайного (проективне покриття становить 75-85 %);

Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси. Головними деревними видами виступають сосна звичайна, дуб звичайний та береза повисла. Трапляється у підліску крушина ламка та горобина звичайна. Трав'яно-чагарничковий ярус представлений орляком звичайним, молінією голубою, конвалією звичайною, чорницею, веснівкою дволистою, брусницею, дикраном багатоніжковим, плевроцієм Шребера (проективне покриття становить 70-80 %);

Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси. Вони представлені наступними деревостанами: березовими та сосново-березовими лісами з домішкою сосни звичайної, осики та вільхи чорної. У підліску зустрічається крушина ламка та горобина звичайна. Трав'яно-чагарничковий ярус складається із тонконогів лучного та дібровного, осоки шорстковолосистої, польовиці пагононосної, веснівки дволистої, одинарника європейського або із молінії голубої, орляка звичайного, чорниці, брусниці, дикрану багатоніжкового та плевроцію Шребера (проективне покриття становить 70-85 %);

Д1.5.3 Сирі олігомезотрофні березові ліси. Вони складаються з берези звичайної, вільхи чорної та сосни звичайної з незначною домішкою осики. Підлісок представлений крушиною ламкою та вербою козячою. У живому надґрунтовому покриві переважають осока шорстковолосиста, молінія голуба, польовиця пагононосна, верес звичайний, сфагн оманливий та магелланський, дикран багатоніжковий, плевроцій Шребера, зозулин льон звичайний (проективне покриття становить 65 %);

Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена. Вони представлені наступними деревостанами: вільховими, березово-вільховими та осиково-вільхові лісами з домішкою сосни звичайної та дуба звичайного. У підліску наявна крушина ламка, горобина звичайна, верба козяча. До складу трав'яно-чагарничкового покриву входить осока трясучковидна, зірочник польовий, вербозілля звичайне, чемериця Лобелієва, веснівка дволиста, плакун верболистий, малина звичайна, смовдь болотна або комиш лісовий, оска гостровидна, осока побережна, щитники чоловічий та шартрський, малина звичайна, кропива дводомна, ситник розлогий, вербозілля звичайне (проективне покриття складається 50-70 %);

Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної. Вони представлені наступними фітоценозами: сосновими, березово-сосновими, осиково-сосновими, дубово-сосновими лісами з домішкою вільхи чорної, граба звичайного, берези повислої, осики та дуба звичайного зеленомоховими, чорнично-зеленомоховими, бруснично-зеленомоховими, крушиново-монілієво-чорнично-зеленомоховими, рододендрово-чорничними-зеленомоховими, монілієво-чорнично-зеленомоховими та орляково-молінієво-зеленомоховими (проективне покриття 60-90 %). У підліску зустрічається крушина ламка, горобина звичайна, верба козяча та рододендрон жовтий;

Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної. Ці ліси складаються з сосни звичайної або сосни звичайної та берези повислої, також трапляються незначна домішка дуба звичайного, осики та вільхи чорної. Підлісок представлений крушиною ламкою та вербою козячою. Трав'яно-чагарничковий ярус складається з багна болотного, буяхів, чорниці, брусниці, вересу звичайного, журавлини болотної, а моховий ярус – з дикрану багатоніжкового, плевроцію Шребера, сфагну оманливого, зозулиного льону звичайного (проективне покриття становить 80-90 %);

У загальному частка типових (поширені) біотопів на ділянках плавної діяльності становить 70,7 %, а рідкісні лісові біотопи – 29,3 %.

3.2. Рідкісні біотопи на ділянках планової діяльності

На основі узагальнення даних характеристик цільових об'єктів встановлено кількість, номенклатуру та інші характеристики лісових рідкісних біотопів наділянках планованої діяльності, обстежених у 2025 р. на території Клесівського надлісництва, філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України». При визначенні (ідентифікації) рідкісних біотопів застосовано класифікаційні системи Національного каталогу біотопів України, EUNIS, Бернської конвенції, Оселищної Директиви. У місцях планованої діяльності усього виявлено 41 лісові рідкісні біотопи. Їхня оцінка наведена у таблиці 3.3, а таксаційна характеристика цих ділянок планової діяльності наведена у таблиці 2.1 (розділ 2).

Таблиця 3.3

Перелік та характеристика рідкісних біотопів планової діяльності, обстежених у 2025 р. на території надлісництва

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	Рідкісний біотоп – номер і назва за НКБУ	Репрезентативність	Статус збереження	Перспективи збереження	Плановані заходи зі збереження
Любоньське лісництво							
1			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	посередня	у хорошому стані	задовільні	відновлення у корінному вигляді
2			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному вигляді
3			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	посередня	у хорошому стані	задовільні	відновлення у корінному вигляді
4			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	посередня	у хорошому стані	задовільні	відновлення у корінному вигляді
5			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	посередня	у хорошому стані	задовільні	відновлення у корінному вигляді
6			Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	посередня	у хорошому стані	задовільні	відновлення у корінному вигляді
7			Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	посередня	у хорошому стані	задовільні	відновлення у корінному вигляді
8			Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси	найнижча	у поганому стані	несприятливі	відновлення у корінному вигляді
9			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному вигляді

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	Рідкісний біотоп – номер і назва за НКБУ	Репрезентативність	Статус збереження	Перспективи збереження	Плановані заходи зі збереження
10			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному вигляді
11			Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	найнижча	у поганому стані	несприятливі	відновлення у корінному вигляді
12			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному вигляді
Ясногірське лісництво							
13			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному вигляді
14			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	найнижча	у поганому стані	несприятливі	відновлення у корінному вигляді
15			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному вигляді
16			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному вигляді
17			Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному вигляді
Чабельське лісництво							
18			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	посередня	у хорошому стані	задовільні	відновлення у корінному вигляді
19			Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	посередня	у поганому стані	несприятливі	відновлення у корінному вигляді
20			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	посередня	у хорошому стані	задовільні	відновлення у корінному вигляді
21			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	посередня	у хорошому стані	задовільні	відновлення у корінному вигляді

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	Рідкісний біотоп – номер і назва за НКБУ	Репрезентативність	Статус збереження	Перспективи збереження	Плановані заходи зі збереження
22			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	посередня	у хорошому стані	задовільні	відновлення у корінному вигляді
23			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному вигляді
24			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному вигляді
25			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному вигляді
26			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	посередня	у хорошому стані	задовільні	відновлення у корінному вигляді
27			Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному вигляді
28			Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси	посередня	у хорошому стані	задовільні	відновлення у корінному вигляді
29			Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси	посередня	у хорошому стані	задовільні	відновлення у корінному вигляді
30			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному вигляді
31			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному вигляді
Сехівське лісництво							
32			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному вигляді
33			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	посередня	у хорошому стані	задовільні	відновлення у корінному вигляді

№ п/п	№ кварталу	№ виділу	Рідкісний біотоп – номер і назва за НКБУ	Репрезентативність	Статус збереження	Перспективи збереження	Плановані заходи зі збереження
34			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному вигляді
35			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному вигляді
36			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному вигляді
Томашгородське лісництво							
37			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному вигляді
38			Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному вигляді
Клесівське лісництво							
39			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному вигляді
40			Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена	посередня	у хорошому стані	хороші	відновлення у корінному вигляді
41			Д1.5.3 Сирі олігомезотрофні березові ліси	посередня	у поганому стані	несприятливі	відновлення у корінному вигляді

Планову діяльність заплановано провести на 41 ділянках у 6 лісових рідкісних біотопах – Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси, Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси, Д1.5.3 Сирі олігомезотрофні березові ліси, Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена та Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної. Репрезентативність рідкісних біотопів на ділянках планової діяльності є посередньою або найнижчою. За статусом збереження виділяються біотопи з хорошим та поганим станом, а перспективи збереження змінюються від хороших до задовільних і несприятливих. Основними причинами поганого стану цих насаджень є невідповідність деяких деревних порід типам лісорослинних умов, низька відносна повнота та інші фактори. Також, перелічені чинники знижують можливість виконувати цими насадженнями екосистемні послуги. Наступним заходом є проведення планової діяльності і формування нових корінних насаджень більш адаптованих до змін клімату.

Для збереження рідкісних лісових біотопів і угруповань рослин на території надлісництва, у попередні роки створено ряд природо-заповідних об'єктів, зокрема

ботанічний заказник місцевого значення «Єльнівський» (Єльнівське лісництво, квартали № 1-10, 12-20, 24 (виділа № 1, 2, 4, 6-8, 12, 14-18, 20, 23, 24, 27, 28, 31-40, 42-48), 27 (виділа № 1-11, 13-19), 28 (виділа № 1-10, 12-24, 26-30, 32-38), 30 (виділа № 1-11, 13-34), 31 (виділа № 1-8, 10-13, 15-27, 29-34, 36-48, 50-58), 39 (виділа № 1-13, 15-20, 22-29), 40 (виділа № 1, 2, 4, 5, 7, 9-19, 21-37, 40-45), 49 (виділа № 1-3, 5-13, 14-30, 32-35, 37-47), 50 (виділа № 1-16, 18-20, 22-29), 51 (1-9, 11-15, 17-40, 42-50), 52 (виділа № 1-39, 41-59); лісовий заказник місцевого значення «Чабельський» (Чабельське лісництво, квартали № 20 (виділ № 23), 21 (виділ № 27) та 27 (виділ № 19); комплексна пам'ятка природи місцевого значення «Стоянка партизан» (Чабельське лісництво, квартал № 59); заповідне урочище «Дубовий гай» (Ясногірське лісництво, квартал № 41 (виділ № 3); лісове заповідне урочище «Ділянка соснового лісу» (Федорівське лісництво, квартал № 48 (виділ № 26, 39, 40) та лісове заповідне урочище «Любонька» (Любонське лісництво, квартал № 2 (виділ № 24).

3.3. Дослідження планованої діяльності за 2022-2025 роки

У 2025 році дослідження проводились на ділянках планової діяльності 2022-2025 років, нині це зруби на яких проводиться/проведено відновлення лісу природним чи штучним способами. На усіх цих ділянках сформувався наступний біотоп за Національним каталогом біотопів України – ДЗ Біотопи з недавно знищеним деревним ярусом (EUNIS: G5.7 Молоді лісові культури і поростеві деревостани, G5.8 Вируби і згарища). Це біотоп є перехідним, у майбутньому можуть сформуватися типові або рідкісні біотопи (оселища) в залежності від складу фітоценозу, його наближення до «еталонності» і лісорослинних умов.

У процесі поточних обстежень встановлено, що трелювання і складування заготовленої лісопродукції та утилізація порубкових решток за межами ділянок планової діяльності не проводилися. Вивезення деревини та роботи з приведення лісосічних ділянок до стану, придатного до лісовідновлення, виконувалися оперативно. На усіх ділянках планової діяльності 2022-2025 років наявні порубочні рештки в об'ємі $5 \text{ м}^3 \cdot \text{га}^{-1}$ різних стадій розкладання і діаметрів. Також на ділянках наявні залишені дерева-насітники. Їхня кількість залежить від площі ділянки, основними породами є сосна звичайна та дуб звичайний, нечасто – вільха чорна.

Моніторинг показав, що фактів помітних порушень структурно-функціональних складових у виділах, прилеглих до ділянок планової діяльності, не спостерігається. У цілому деревостан, підріст, підлісок, трав'яно-чагарниковий ярус, мохи і лісова підстилка в узлісних зонах прилеглих до зрубів насаджень не мають ознак значимих ушкоджень. Рослинний покрив в оточуючих виділах за відсутності прямої дії лісогосподарських операцій не зазнав негативного впливу через проведення планової діяльності. Правомірним є висновок про те, що планована діяльність 2022-2025 рр. не призвела до значного негативного впливу на збереженість рідкісних рослин. Окремі види рослин, які охороняються згідно Резолюції Бернської конвенції та Європейського червоного списку відзначаються високим ступенем швидкого самовідновлення та зростання популяцій.

4. ДОСЛІДЖЕННЯ НАЯВНОСТІ ВИДІВ ФЛОРИ ТА ФАУНИ ЗАНЕСЕНИХ ДО ЧЕРВОНОЇ КНИГИ УКРАЇНИ НА ДІЛЯНКАХ ПЛАНОВОЇ ДІЛЬНОСТІ ТА В ОТОЧУЮЧИХ ВИДІЛАХ

4.1. Біорізноманіття на ділянках планованої діяльності та в оточуючих виділах

У процесі післяпроектного моніторингу під час маршрутного обстеження місць планованої діяльності у 2025 році на території Клесівського надлісництва, філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» встановлювали наявність видів рослин і тварин, які підлягають охороні за Червоною книгою України, Резолюції Бернської конвенції або у Європейським червоним списком. Перелік та передбачені методикою моніторингу характеристики наведені у таблиці 4.1, а їх представництво та кількість локалітетів видів рослин та тварин наведено у таблиці 4.2.

Таблиця 4.1

Квартально-видільний перелік та коротка характеристика видів рослин і тварин під час маршрутного обстеження у 2025 роках на території надлісництва

№ п/п	Назва виду рослини чи тварини	№ кварталу / виділу	Автор знахідка, дата	Коротка характеристика виявлення популяції	Статус / перспектива збереження виду	Головні загрози	Заходи, які будуть вжиті для збереження виду
Чабельське лісництво							
1	Рододендрон жовтий (<i>Rhododendron luteum</i> (L.) Sweet)			Розвинена популяція	Сприятливий / сприятлива	Природні процеси, зміни клімату	Спеціальних заходів не потребує
2	Рододендрон жовтий (<i>Rhododendron luteum</i> (L.) Sweet)			Розвинена популяція	Сприятливий / сприятлива	Природні процеси, зміни клімату	Спеціальних заходів не потребує
Любоньське лісництво							
3	Рододендрон жовтий (<i>Rhododendron luteum</i> (L.) Sweet)			Розвинена популяція	Сприятливий / сприятлива	Природні процеси, зміни клімату	Спеціальних заходів не потребує
Ясногірське лісництво							
4	Рододендрон жовтий (<i>Rhododendron luteum</i> (L.) Sweet)			Розвинена популяція	Сприятливий / сприятлива	Природні процеси, зміни клімату	Спеціальних заходів не потребує

Післяпроектні моніторингові дослідження свідчать, що на ділянках планованої діяльності, під час обстеження у 2025 році на території надлісництва відсутні види рослин та тварин, які підлягають охороні згідно Червоної книги України.

Таблиця 4.2

Розміщення і охоронний статус видів рослин і тварин, виявлених під час маршрутного обстеження у 2025 році на території надлісництва

№ п/п	Назва виду рослини чи тварини	Охоронний статус	Кількість локалітетів, одиниць		
			усього	за розміщенням	
				ділянки планової діяльності	оточуючий виділ
1	Рододендрон жовтий (<i>Rhododendron luteum</i> (L.) Sweet)	БК			
Разом рослин:					

Примітка: ЧКУ – Червона книга України, БК – Резолюції Бернської конвенції.

Під час обстеження зафіксовано рододендрон жовтий (*Rhododendron luteum* Sweet), який відмічений у Резолюції Бернської конвенції на ділянках планової діяльності у 4 локалітетах. Більшість популяцій рододендрона жовтого на ділянках планової діяльності є добре розвиненими. Планова діяльність не є причиною зникнення рододендрона у майбутньому, тому перспективи їх збереження сприятливі. Цьому виду на території надлісництва загроза мінімальна, адже дослідження продемонстрували, що згаданий вид

добре поновлюється після проведеної планової діяльності, інтенсивно розростається на зрубках та згарищах, швидко займаючи панівне становище у молодих лісах у процесі відновлення [16, 17, 18]. Крім того, на території надлісництва рододендрон жовтий охороняється в кількох об'єктах природно-заповідного фонду. У цілому на досліджуваній території вид оцінюється як широко розповсюджений.

4.2. Перелік заходів, спрямованих на усунення впливу планової діяльності на виявлені місця зростання/перебування видів Червоної книги України

Для зменшення негативного впливу лісогосподарських заходів на біорізноманіття, у тому числі і виявлених видів тварин та рослини Червоної книги України пропонуються наступні заходи:

- відновлення лісів на ділянках планової діяльності у корінному вигляді. У свіжих і вологих сугрудах формувати насадження мішаного складу з 4-6 одиницями у складі дуба звичайного. У вологих і сирих вільхових типах практикувати відновлення насаджень як природним, так і штучним способами: з 4-6 одиницями вільхи чорної, 1-2 одиницями дуба звичайного, 1-2 одиницями ясена звичайного;

- в усіх біотопах, на кожній ділянці планової діяльності, необхідно виконувати цільову оцінку можливостей природного поновлення, надаючи йому перевагу перед штучним. Забезпечити максимально можливе збереження життєздатного підросту основних лісотвірних порід (головних і супутніх) і переведення його в склад майбутнього насадження;

- у разі незадовільного прогнозу природного поновлення після проведення планової діяльності або формування похідних деревостанів, зокрема осичників, слід створювати суцільні/часткові лісові культури;

- для дуба звичайного чи вільхи чорної, доцільним є також використання вегетативного природного поновлення шляхом селективного відбору лідируючих особин з гнізд порості;

- у разі, коли у прилеглих до ділянок виділах наявні рідкісні біотопи та рідкісні види рослин, проводити планову діяльність у зимовий період часу та у спосіб, який би убезпечував від ушкодження стіни лісу та надґрунтового покрив оточуючих насаджень;

- збереження рідкісних лісових біотопів на території надлісництва, охорона їх від незаконних рубань та пожеж, а за можливості переводити їх у природно-заповідному фонді;

- під час проведення лісовпорядкування та відводів ділянок у планову діяльність проводити обстеження на наявність рідкісних видів рослин, перебування/гніздування тварин;

- фіксувати місця гніздівлі хижих птахів та створювати охорону зону відповідно до чинного законодавства;

- проводити пропаганду щодо збереження лісових насаджень та рідкісних видів рослин і тварин;

- при виявленні ерозійних процесів на ділянках планової діяльності, господарські заходи потрібно припинити і вжити заходів для зупинки розвитку ерозійних процесів.

**5. ПІСЛЯПРОЕКТНИЙ МОНІТОРИНГ В ОБ'ЄКТАХ СМАРАГДОВОЇ
МЕРЕЖІ RIVNENSKYI NATURE RESERVE (UA0000023), BOBER RIVER
VALLEY (UA0000346) TA SLUCH RIVER VALLEY IN RIVNE
REGION (UA0000347) НА ТЕРИТОРІЇ КЛЕСІВСЬКОГО НАДЛІСНИЦТВА,
ФЛІЇ «ПОЛІСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»**

5.1. Інформація щодо досліджень в об'єктах Смарагдової мережі

Об'єкти Смарагдової мережі Rivnenskyi Nature Reserve (UA0000023), Sluch river valley in Rivne region (UA0000347) та Bober River Valley (UA0000346) не охоплюють територію надлісництва, а лише межують з нею.

Об'єкт Смарагдової мережі Rivnenskyi Nature Reserve (UA0000023) межує з північної сторони надлісництва (окремі квартали Сехівського, Клесівського та Любоньського лісництв), об'єкт Смарагдової мережі Sluch river valley in Rivne region (UA0000347) – з західної сторони надлісництва (окремі квартали Чабельського та Федорівського лісництв та об'єкт Смарагдової мережі Bober River Valley (UA0000346) – з південно-західної сторони надлісництва (окремі квартали Чабельського лісництва).

В об'єкті Смарагдової мережі *Rivnenskyi Nature Reserve (UA0000023)* зафіксовані наступні біотопи за НКБУ:

водні біотопи:

- B1.1.2 Мезотрофні та евтрофні водойми з макрофітною рослинністю (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: C1.222 Вільноплаваючі скупчення *Hydrocharis morsus-ranae*; C1.224 Вільноплаваючі колонії *Utricularia australis* та *Utricularia vulgaris*; C1.33 Вкорінена занурена рослинність евтрофних водойм; C1.3411 Угруповання водяних жовтеців на мілководдях; *Додаток 1 Оселищної Директиви*: 3150 Природні евтрофні озера з рослинністю типу *Magnopotamion* або *Hydrocharition*);

- B1.1.3 Мезотрофні водойми з твердою (жорсткою) водою і угрупованнями харових водоростей (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: C1.1 Постійні оліготрофні озера, ставки та водойми; C1.25 Занурені килимки харофітів у мезотрофних водоймах; *Додаток 1 Оселищної Директиви*: 3140 Оліго-мезотрофні водойми з жорсткою водою і бентосною рослинністю *Chara* spp.);

- B2.1.2 Алювіальні ділянки та днища пересохлих водойм з багаторічною земноводною рослинністю (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: C3.4 Маловидові угруповання низькорослих біляводних або земноводних рослин; *Додаток 1 Оселищної Директиви*: 3130 Оліготрофні до мезотрофних непроточні (лентичні) водойми з рослинністю *Littorelletea uniflorae* та/або *Isoëto-Nanojuncetea*);

- B3.2.2 Мезотрофні та евтрофні водотоки з повільною течією (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: C2.33 Мезотрофна рослинність повільно текучих водотоків; C2.34 Евтрофна рослинність повільно текучих водотоків; *Додаток 1 Оселищної Директиви*: 3260 Водотоки від рівнинних до гірських поясів з рослинністю *Ranunculion fluitantis* та *Callitricho-Batrachion*);

- B4.1.3 Прибережна мезотрофна рослинність на мулистих субстратах (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: D2.3 Перехідні трясовини та сплавини; *Додаток 1 Оселищної Директиви*: 7140 Перехідні трясовини та сплавини);

болотні біотопи:

- B3 Мезотрофні болота (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: D2.3 Перехідні болота та сплавини; *Додаток 1 Оселищної Директиви*: 7140 Перехідні трясовини та сплавини);

- B4.1 Оліготрофні сфагнові болота (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: X04 Комплекси верхових боліт; *Додаток 1 Оселищної Директиви*: 7110*Активні верхові (оліготрофні) болота);

- B4.2 Мочажини (*Резолюція 4 Бериської конвенції*: D2.3 Перехідні трясовини та сплавини; *Додаток 1 Оселищної Директиви*: 7150 Западини на торф'яних субстратах з *Rhynchosporion*);

- B2.2.2 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих кореневищних осонок (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

- B2.2.3 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих купинних осонок (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

трав'яні біотопи:

- T1.1.1 Псамофітні трав'яні біотопи на кислих субстратах (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** E1.9 Незімкнені несередземноморські сухі кислі та нейтральні трав'яні угруповання, у тому числі континентальні трав'яні угруповання на дюнах; **Додаток I Оселищної Директиви:** 2330 Континентальні дюни з незімкненими угрупованнями з *Corynephorus* та *Agrostis*);

- T3.3.1 Мокрі луки з домінуванням злакоподібних трав (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки);

- T3.3.2 Мокрі луки з домінуванням високотрав'я (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** E5.4 Мокрі або вологі високотравні та папоротеві узлісся і луки; **Додаток I Оселищної Директиви:** 6430 Гідрофільні високотравні каймові угруповання рівнин та від монтанного до альпійського висотних поясів);

чагарникові та чагарничкові біотопи:

- C7.1 Вербові чагарникові зарості піщаних і суглинкових берегів (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** F9.1 Прирічкові чагарники);

лісові біотопи:

- D1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G1.8 Ацидофільні дубові ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 9190 Старовікові ацидофільні дубові ліси з *Quercus robur* на піщаних рівнинах);

- D1.5.3 Сирі олігомезотрофні березові ліси (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G1.51 Сфагнові березові ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);

- D1.6.1 Заплавні вербові і тополеві ліси (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G1.11 Прирічкові вербові ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91E0*Заплавні ліси з *Alnus glutinosa* та *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*);

- D1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясени (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G1.21 Заплавні періодично мокрі ліси з домінуванням *Alnus* або *Fraxinus*; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91E0*Заплавні ліси з *Alnus glutinosa* та *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*);

- D1.7.1 Евтрофні болота з ярусом вільхи чорної або берези (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G1.41 Заболочені вільхові ліси на некіислому торфі);

- D1.7.2 Мезотрофні болота з ярусом берези (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G1.51 Сфагнові березові ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);

- D2.2.1 Лишайникові ліси сосни звичайної (**Додаток I Оселищної Директиви:** 91T0 Центральноевропейські лишайникові ліси сосни звичайної);

- D2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);

D2.5.2 Оліготрофні болота з ярусом сосни (**Резолюція 4 Бернської конвенції:** G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси; X04 Комплекси верхових боліт; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси.

В об'єкті Смарагдової мережі *Sluch river valley in Rivne region (UA0000347)* зафіксовані наступні біотопи за НКБУ:

водні біотопи:

- B1.1.2 Мезотрофні та евтрофні водойми з макрофітною рослинністю (**Резолюція 4 Берської конвенції:** C1.222 Вільноплаваючі скупчення *Hydrocharis morsus-ranae*; C1.32 Вільноплаваюча рослинність евтрофних водойм; C1.33 Вкорінена занурена рослинність евтрофних водойм; C1.3411 Угрупування водяних жовтеців на мілководдях; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3150 Природні евтрофні озера з рослинністю типу *Magnopotamion* або *Hydrocharition*);

- B2.1.1 Алювіальні ділянки та днища пересохлих водойм з однорічною земноводною рослинністю (**Резолюція 4 Берської конвенції:** C3.51 Євро-сибірські низкорослі однорічні земноводні угруповання (за винятком C3.5131 угруповань ситнику жаб'ячого); **Додаток I Оселищної Директиви:** 3130 Оліготрофні до мезотрофних непроточні (лентичні) водойми з рослинністю *Littorelletea uniflorae* та/або *Isoëto-Nanojuncetea*);

- B2.1.2 Алювіальні ділянки та днища пересохлих водойм з багаторічною земноводною рослинністю (**Резолюція 4 Берської конвенції:** C3.4 Маловидові угруповання низкорослих біляводних або земноводних рослин; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3130 Оліготрофні до мезотрофних непроточні (лентичні) водойми з рослинністю *Littorelletea uniflorae* та/або *Isoëto-Nanojuncetea*);

- B3.2.1 Мезотрофні та евтрофні водотоки зі швидкою течією (**Резолюція 4 Берської конвенції:** C2.27 Мезотрофна рослинність швидких водотоків; C2.28 Евтрофна рослинність швидких водотоків; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3260 Водотоки від рівнинних до гірських поясів з рослинністю *Ranunculion fluitantis* та *Callitricho-Batrachion*);

- B3.2.2 Мезотрофні та евтрофні водотоки з повільною течією (**Резолюція 4 Берської конвенції:** C2.33 Мезотрофна рослинність повільно текучих водотоків; C2.34 Евтрофна рослинність повільно текучих водотоків; **Додаток I Оселищної Директиви:** 3260 Водотоки від рівнинних до гірських поясів з рослинністю *Ranunculion fluitantis* та *Callitricho-Batrachion*);

болотні біотопи:

- B2.2.2 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих кореневищних осок (**Резолюція 4 Берської конвенції:** D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

- B2.2.3 Болотні та підтоплені ділянки з угрупованнями високих купинних осок (**Резолюція 4 Берської конвенції:** D5.2 Зарості крупних осокових переважно без застою води);

трав'яні біотопи:

- T1.1.1 Псамофітні трав'яні біотопи на кислих субстратах (**Резолюція 4 Берської конвенції:** E1.9 Незімкнені несередземноморські сухі кислі та нейтральні трав'яні угруповання, у тому числі континентальні трав'яні угруповання на дюнах; **Додаток I Оселищної Директиви:** 2330 Континентальні дюни з незімкненими угрупованнями з *Corynephorus* та *Agrostis*);

- T2.3.1 Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (**Резолюція 4 Берської конвенції:** E2.2 Рівнинні та низькогірні сінокісні луки; **Додаток I Оселищної Директиви:** 6510 Низинні сінокісні луки (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*);

- T3.1.1 Вологі евтрофні і мезотрофні сінокісні луки (**Резолюція 4 Берської конвенції:** E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки; **Додаток I Оселищної Директиви:** 6440 Заплавні луки річкових долин *Cnidion dubii*);

чагарникові та чагарничкові біотопи:

- C7.1 Вербові чагарникові зарості піщаних і суглинкових берегів (**Резолюція 4 Берської конвенції:** F9.1 Прирічкові чагарники);

лісові біотопи:

D1.6.1 Заплавні вербові і тополеві ліси (**Резолюція 4 Берської конвенції:** G1.11 Прирічкові вербові ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91E0*Заплавні ліси з *Alnus glutinosa* та *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)).

В об'єкті Смарагдової мережі *Bober river valley (UA0000346)* зафіксовані наступні біотопи за НКБУ:

водні біотопи:

- B1.1.2 Мезотрофні та евтрофні водойми з макрофітною рослинністю (*Резолюція 4 Берської конвенції*: C1.222 Вільноплаваючі скупчення *Hydrocharis morsus-ranae*; *Додаток I Оселищної Директиви*: 3150 Природні евтрофні озера з рослинністю типу *Magnopotamion* або *Hydrocharition*);

- B2.1.1 Алювіальні ділянки та днища пересохлих водойм з однорічною земноводною рослинністю (*Резолюція 4 Берської конвенції*: C3.51 Євро-сибірські низькорослі однорічні земноводні угруповання (за винятком C3.5131 угруповань ситнику жаб'ячого); *Додаток I Оселищної Директиви*: 3130 Оліготрофні до мезотрофних непроточні (лентичні) водойми з рослинністю *Littorelletea uniflorae* та/або *Isoëto-Nanojuncetea*);

- B2.1.2 Алювіальні ділянки та днища пересохлих водойм з багаторічною земноводною рослинністю (*Резолюція 4 Берської конвенції*: C3.4 Маловидові угруповання низькорослих біляводних або земноводних рослин; *Додаток I Оселищної Директиви*: 3130 Оліготрофні до мезотрофних непроточні (лентичні) водойми з рослинністю *Littorelletea uniflorae* та/або *Isoëto-Nanojuncetea*);

- B3.2.2 Мезотрофні та евтрофні водотоки з повільною течією (*Резолюція 4 Берської конвенції*: C2.33 Мезотрофна рослинність повільно текучих водотоків; *Додаток I Оселищної Директиви*: 3260 Водотоки від рівнинних до гірських поясів з рослинністю *Ranunculion fluitantis* та *Callitricho-Batrachion*);

болотні біотопи:

- B3 Мезотрофні болота (*Резолюція 4 Берської конвенції*: D2.3 Перехідні трясовини та сплавини; *Додаток I Оселищної Директиви*: 7140 Перехідні трясовини та сплавини);

- B4.2 Мочажини (*Резолюція 4 Берської конвенції*: D2.3 Перехідні трясовини та сплавини; *Додаток I Оселищної Директиви*: 7150 Западини на торф'яних субстратах з *Rhynchosporion*);

трав'яні біотопи:

- T1.1.1 Псамофітні трав'яні біотопи на кислих субстратах (*Резолюція 4 Берської конвенції*: E1.9 Незімкнені несередземноморські сухі кислі та нейтральні трав'яні угруповання, у тому числі континентальні трав'яні угруповання на дюнах; *Додаток I Оселищної Директиви*: 2330 Континентальні дюни з незімкненими угрупованнями з *Corynephorus* та *Agrostis*);

- T2.3.1 Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (*Резолюція 4 Берської конвенції*: E2.2 Рівнинні та низькогірні сінокісні луки; *Додаток I Оселищної Директиви*: 6510 Низинні сінокісні луки (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*);

- T3.3.2 Мокрі луки з домінуванням високотрав'я (*Резолюція 4 Берської конвенції*: E5.4 Мокрі або вологі високотравні та папоротеві узлісся і луки; *Додаток I Оселищної Директиви*: 6430 Гідрофільні високотравні каймові угруповання рівнин та від монтанного до альпійського висотних поясів);

чагарникові та чагарничкові біотопи:

- C7.1 Вербові чагарникові зарості піщаних і суглинкових берегів (*Резолюція 4 Берської конвенції*: F9.1 Прирічкові чагарники);

- C8 Псамофітні чагарникові угруповання (*Резолюція 4 Берської конвенції*: F9.1 Прирічкові чагарники);

лісові біотопи:

- D1.2.2 Східноєвропейські мезофільні евтрофні ліси дуба звичаного і липи сердцелистої лісової зони (*Резолюція 4 Берської конвенції*: G1.A1 Ліси *Quercus – Fraxinus – Carpinus betulus* на евтрофних і мезотрофних ґрунтах);

- D1.5.3 Сирі олігомезотрофні березові ліси (*Резолюція 4 Берської конвенції*: G1.51 Сфагнові березові ліси; *Додаток I Оселищної Директиви*: 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);

- Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** G1.21 Заплавні періодично мокрі ліси з домінуванням *Alnus* або *Fraxinus*; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91E0*Заплавні ліси з *Alnus glutinosa* та *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*);

- Д1.7.1 Евтрофні болота з ярусом вільхи чорної або берези (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** G1.41 Заболочені вільхові ліси на некиислому торфі);

- Д1.7.2 Мезотрофні болота з ярусом берези (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** G1.51 Сфагнові березові ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси);

- Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної (**Резолюція 4 Бериської конвенції:** G3.E Неморальні заболочені хвойні ліси; **Додаток I Оселищної Директиви:** 91D0*Оліготрофні та мезотрофні заболочені ліси).

В об'єкті Смарагдової мережі *Rivnenskyi Nature Reserve (UA0000023)* охороняються наступні види рослин і тварин:

рослини:

- рододендрон жовтий (*Rhododendron luteum* (L.) Sweet),

безхребетні:

- борос Шнайдера (*Boros schneideri* (Panzer, 1795),

- плоскотілка червона (*Cucujus cinnaberinus* (Scopoli, 1763),

- вусач дубовий великий західний (*Cerambyx cerdo* (Linnaeus, 1758),

- жовтюх шапранець (*Colias myrmidone* (Esper, 1781),

- рябець великий (*Hypodryas maturna* (Linnaeus, 1761),

землеводні:

- кумка звичайна (*Bombina bombina* (Linnaeus, 1761),

плазуни:

- мідянка звичайна (*Coronella austriaca* (Laurenti, 1768),

- черепаха болотна європейська (*Emys orbicularis* (Linnaeus, 1758),

риби:

- в'юн звичайний (*Misgurnus fossilis* (Linnaeus, 1758),

- щипавка звичайна (*Cobitis taenia* (Linnaeus, 1758),

- щипавка золотиста (*Sabanejewia aurata* (De Filippi, 1863),

птахи:

- баранець великий (*Gallinago media* (Latham, 1787),

- бугайчик звичайний (*Ixobrychus minutus* (Linnaeus, 1766),

- глушець (*Tetrao urogallus* (Linnaeus, 1758),

- дятел білоспинний (*Dendrocopos leucotos* (Bechstein, 1802),

- дятел трипалий (*Picoides tridactylus* (Linnaeus, 1758),

- жайворонок лісовий (*Lullula arborea* (Linnaeus, 1758),

- жовна сива (*Picus canus* (J. F. Gmelin, 1788),

- жовна чорна (*Dryocopus martius* (Linnaeus, 1758),

- журавель сірий (*Grus grus* (Linnaeus, 1758),

- змієїд блакитноногий (*Circaetus gallicus* (Gmelin, 1788),

- кібчик червононогий (*Falco vespertinus* (Linnaeus, 1766),

- лелека чорний (*Ciconia nigra* (Linnaeus, 1758),

- лелека білий (*Ciconia ciconia* (Linnaeus, 1758),

- лунь болотяний (*Circus aeruginosus* (Linnaeus, 1758),

- лунь лучний (*Circus pygargus* (Linnaeus, 1758),

- лунь польовий (*Circus cyaneus* (Linnaeus, 1766),

- мухоловка білошия (*Ficedula albicollis* (Temminck, 1815),

- орлан-білохвіст (*Haliaeetus albicilla* (Linnaeus, 1758),

- орябок лісовий (*Bonasa bonasia* (Linnaeus, 1758),

- очеретянка прудка (*Acrocephalus paludicola* (Vieillot, 1817),

- підорлик великий (*Aquila clanga* (Pallas, 1811),
- погонич звичайний (*Porzana porzana* (Linnaeus, 1766),
- погонич малий (*Porzana parva* (Scopoli, 1769),
- сиворакша євразійська (*Coracias garrulus* (Linnaeus, 1758),
- сова бородата (*Strix nebulosa* (J.R.Forster, 1772),
- тетерук євразійський (*Tetrao tetrix* (Linnaeus, 1758),

ссавці:

- бобер європейський (*Castor fiber* (Linnaeus, 1758),
- вовк (*Canis lupus* (Linnaeus, 1758),
- видра річкова (*Lutra lutra* (Linnaeus, 1758),
- рись звичайна (*Lynx lynx* (Linnaeus, 1758),
- норка європейська (*Mustela lutreola* (Linnaeus, 1761),
- широкоух звичайний (*Barbastella barbastellus* (Schreber, 1774).

В об'єкті Смарагдової мережі **Bober river valley (UA0000346)** охороняються наступні види рослин і тварин:

рослини – не зафіксовано,

безхребетні – не зафіксовано,

землеводні:

- кумка звичайна (*Bombina bombina* (Linnaeus, 1761),

плазуни:

- мідянка звичайна (*Coronella austriaca* (Laurenti, 1768),

риби:

- щипавка звичайна (*Cobitis taenia* (Linnaeus, 1758),
- щипавка золотиста (*Sabanejewia aurata* (De Filippi, 1863),
- ялець звичайний (*Leuciscus leuciscus* (Linnaeus, 1758),

птахи – не зафіксовано,

ссавці:

- бобер європейський (*Castor fiber* (Linnaeus, 1758).

В об'єкті Смарагдової мережі **Sluch river valley in Rivne region (UA0000347)** охороняються наступні види рослин і тварин:

рослини – не зафіксовано,

безхребетні:

- рогач звичайний (жук-олень) (*Lucanus cervus* (Linnaeus, 1758),

землеводні:

- кумка звичайна (*Bombina bombina* (Linnaeus, 1761),

плазуни:

- черепаха болотна європейська (*Emys orbicularis* (Linnaeus, 1758),

риби:

- щипавка звичайна (*Cobitis taenia* (Linnaeus, 1758),
- щипавка золотиста (*Sabanejewia aurata* (De Filippi, 1863),
- гірчак європейський (*Rhodeus amarus* (Bloch, 1782),

птахи:

- лунь лучний (*Circus pygargus* (Linnaeus, 1758),

ссавці: – не зафіксовано.

5.2. Дослідження щодо впливу на види та оселища об'єктів Смарагдової мережі

Ділянки планової діяльності розташовані за межами об'єктів Смарагдової мережі Rivnenskyi Nature Reserve (UA0000023), Sluch river valley in Rivne region (UA0000347) та Bober River Valley (UA0000346). Також слід відмітити, що планова діяльність не проводиться у виділах, які безпосередньо примикають до об'єкту Смарагдової мережі Rivnenskyi Nature Reserve (UA0000023).

Правомірним висновком є відсутність впливу планової діяльності на види та оселища в об'єктах Смарагдової мережі Rivnenskyi Nature Reserve (UA0000023), Sluch river valley in Rivne region (UA0000347) та Bober River Valley (UA0000346). Основними негативними чинниками на види та оселища в цих об'єктах Смарагдової мережі є стихійні явища, зокрема буреломи, вітровали, лісові пожежі природного та антропогенного походження; еколого-кліматичні чинники, зокрема зниження рівня ґрунтових вод у результаті посух; антропогенні чинники, зокрема перекриття русла рік та підтоплення прилеглих територій, зміна гідрологічного режиму території, браконьєрський відстріл хижих птахів, використання пестицидів у сільському господарстві.

6. ІДЕНТИФІКАЦІЯ НАЛЕЖНОСТІ ЛІСОВИХ ТЕРИТОРІЙ ДО ПРАЛІСІВ, КВАЗІПРАЛІСІВ І ПРИРОДНИХ ЛІСІВ

Під час проведення післяпроектного моніторингу у Клесівському надлісництві, філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» встановлювали належність ділянок планової діяльності до пралісів, квазіпралісів і природних лісів. Для ідентифікації використовували «Методику визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів та природних лісів».

Проаналізувавши ділянки планової діяльності, виявлено два насадження старше 120 років та площею більше 4,0 га, їхні таксаційні показники наведено у таблиці 6.1.

Таблиця 6.1

Таксаційна характеристика ділянок планової діяльності старші 120 років

Лісництво	№ кварталу	№ виділу	Площа виділу, га	Головна порода у складі насадження	Вік, років	Тип лісу
Любоньське				Дуб звичайний		СЗГДС
Ясногірське				Сосна звичайна		СЗГДС

Під час обстеження виявлено, що вищенаведених насаджень, на ділянка планової діяльності, обстежені у 2025 р. на території надлісництва за рядом показників не належать до пралісів, квазіпралісів і природних лісів.

7. ІНФОРМАЦІЮ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ЛІСОВІДНОВЛЕННЯ НА ДІЛЯНКАХ ПЛАНОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

На території Клесівського надлісництва, філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» лісовідновлення проводиться природним та штучним способами. При природному поновленні засівання ділянок насінням передбачено від стіни лісу (сусідні ділянки) та насінників (залишених після планової діяльності 2023-2025 рр.) або вегетативне поновлення. Крім того, у разі відсутності підросту головних порід, заплановано штучне відновлення лісу (суцільні чи часткові культури) у відповідності до біотопу і типу лісу. В основному деревами-насінниками виступають дуб звичайний, сосна звичайна, не часто – вільха чорна. Природне поновлення проводять з / без сприяння природному поновленню.

Штучне лісовідновлення лісу (створення лісових культур) на планових ділянках 2023-2025 років проводилося наступним чином: обробіток ґрунту – механізований (нарізка борозн); спосіб посадки – вручну; розміщення посадкових місць – $2,5 \times 0,7$, $3,0 \times 0,7$ м; схема змішування 9-8, 4-3 ряди хвойних (сосна) : 1-2, 6-7 рядів листяних (дуб, береза) порід. Головними породами під час створення лісових культур у залежності від лісорослинних умов виступають сосна звичайна та дуб звичайний. У середньому під час штучного лісовідновлення висаджується у діапазоні $4700-5700$ шт·га⁻² сіянців/саджанців деревних порід. Цієї кількості є достатньо для формування насадження.

Таблиця 7.1

Лісовідновлення на лісосіках рубок головного користування

Рік проведення	Суцільні зруби, всього га	в т. ч. головне користування	Лісовідновлення, га									
			Всього	в т. ч. за основними лісоутворюючими породами					В т. ч. за рахунок лісосіки поточного року, га	в тому числі, га		
				Сосна	Дуб	Вільха	Береза	Осіка		Лісові культури	Природне поновлення	в т. ч. сприяння природному поновленню
2023	437,0	353,0	539,0	465,0	13,0	27,0	32,0	2,0	51,0	370,0	169	23,0
2024	425,0	392,0	469,4	405,7	12,2	21,5	27,5	2,5	90,0	307,4	162	40,3
2025	403,8	381,1	403,8	341,2	12,8	13,6	17,1	2,0	365,8	210,1	155,7	38,0

8. ОБЛІК ЗАГОТОВЛЕНОЇ ДЕРЕВИНИ ТА ЛІСОПРОДУКЦІЇ

Основними видами деревних видів рослин є сосна звичайна, береза повисла та вільха чорна. Облік заготовленої деревини подається у таблиці 8.1.

Таблиця 8.1

Заготовлена деревина та лісопродукція за видами рубок, куб. м.
(01.01.2025-31.12.2025)

Лісництво	Прорідження	Прохідна рубка	Суцільнолісосічна рубка	Санітарні рубки вибіркові	Санітарні рубки суцільні	Загальний об'єм
Єльнівське	1329,923	3676,525	4513,019	38,069	417,980	9975,516
Клесівське	715,883	3582,765	6630,395	0,000	535,015	11464,058
Любонське	631,899	4322,459	13890,858	42,500	283,538	19171,254
Сехівське	481,139	2612,094	8856,110	574,981	801,914	13326,238
Томашгородське	518,380	1779,045	8675,344	307,319	1274,222	12554,310
Федорівське	945,250	3751,587	14122,219	317,070	790,159	19926,285
Чабельське	1027,903	4815,972	14963,580	500,751	0,000	21308,206
Ясногірське	1074,332	3564,070	14489,339	563,218	79,391	19770,350
Всього	6724,709	28104,517	86140,864	2343,908	4182,219	127496,217

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного післяпроектного моніторингу на території Клесівського надлісництва, філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» у 2025 році можна зробити наступні висновки:

1. У 2025 р. на території надлісництва обстежено 140 ділянок планової діяльності у 7 лісництвах.

2. На території надлісництва на ділянках планової діяльності трапляються наступні біотопи за НКБУ: Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси; Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси; Д1.5.2 Ацидофільні мезофільні березові ліси; Д1.5.3 Сирі олігомезотрофні березові ліси; Д1.6.4 Рівнинні незаболочені ліси вільхи чорної і ясена; Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної та Д2.2.3 Сирі ліси сосни звичайної.

3. За рядом визначальних критеріїв (поширеність, репрезентативність, статус і перспективність збереження тощо), більшість рідкісних біотопів на ділянках планованої діяльності, обстежених у 2025 р., не потребує спеціальних заходів з охорони, а наступним кроком, – для усіх рідкісних біотопів є проведення заходів з відновлення у корінному типі. Крім, того усі рідкісні лісові біотопи і угруповання рослин на території надлісництва охороняються у ряді природо-заповідних об'єктів, зокрема – ботанічний заказник місцевого значення «Сльнівський», лісовий заказник місцевого значення «Чабельський»; комплексна пам'ятка природи місцевого значення «Стоянка партизан», заповідне урочище «Дубовий гай» та лісових заповідних урочищах «Ділянка соснового лісу» та «Любонька», де планова діяльність не проводиться.

4. На ділянках планованої діяльності, обстежених у 2025 році на території надлісництва не зафіксовано видів рослин та тварин, які охороняються згідно Червоної книги України.

5. На ділянках планової діяльності зафіксовано 1 вид рослини (рододендрон жовтий), що є відмічений у Резолюції Бернської конвенції. Рододендрон жовтий є поширеним в окремих лісництвах надлісництва і охороняється в об'єктах природо-заповідного фонду.

6. Об'єкти Смарагдової мережі Rivnenskyi Nature Reserve (UA0000023), Sluch river valley in Rivne region (UA0000347) та Bober River Valley (UA0000346) не охоплюють територію надлісництва, а лише межують з нею. Тому є правомірним висновок про те, що вплив на види та оселища цих об'єктів відсутній або нейтральний.

7. На ділянках планової діяльності 2022-2025 рр. проведено відновлення лісу природним чи штучним способом. Деревні породи відповідають типам лісорослинних умов і майбутні насадження формуються за корінним типом лісу. В основному, у майбутньому будуть сформовані хвойні ліси бореального типу, основними породами у яких є сосна звичайна, береза повисла, дуб звичайний та вільха чорна.

8. Встановлено, що трелювання і складування заготовленої лісопродукції та утилізація порубкових решток за межами ділянок планової діяльності не проводилися. Вивезення деревини та роботи з приведення лісосічних ділянок до стану, придатного до лісовідновлення, виконувалися оперативно. На усіх ділянках планової діяльності 2022-2025 років наявні порубочні рештки в об'ємі $5 \text{ м}^3 \cdot \text{га}^{-1}$ різних стадій розкладання, також на ділянках залишаються дерева-насітники. У переважній більшості основними видами є сосна звичайна та дуб звичайний, не часто вільха чорна.

9. Фактів помітних порушень структурно-функціональних складових у виділах, прилеглих до ділянок планової діяльності, не спостерігається. Планована діяльність 2022-2025 років не призвела до негативного впливу на збереженість рослинного покриву. Окремі види рослин з різним охоронним статусом відзначаються високим ступенем швидкого самовідновлення та зростання популяцій, зокрема рододендрон жовтий.

10. У надлісництві під час ідентифікації не виявлено належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів на ділянках планової діяльності, обстежених у 2025 р.

11. На території надлісництва у 2025 році лісовідновлення проведено на площі 403,8 га, у тому числі лісових культур – 210,1 га та природне поновлення – 155,7 га.

12. На території надлісництва у 2025 р. заготовлено 127496,2170 куб. м деревини та лісопродукції, в тому числі від планової діяльності (суцільнолісосічна рубка) – 86140,864 куб. м.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Берн, 1979 рік). – Київ: Міністерство охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України, 1998. – 76 с.
2. Національний каталог біотопів України / за ред. А. А. Куземко, Я. П. Дідуха, В. А. Онищенко, Я. Шеффера. – Київ: ФОП Клименко Ю. Я., 2018. – 442 с.
3. Червона книга України. Рослинний світ / під заг. ред. Я. П. Дідуха. – Київ: Глобалконсалтинг, 2009. – 911 с.
4. Червона книга України. Тваринний світ / за ред. І. А. Акімова. – Київ: Глобалконсалтинг, 2009. – 600 с.
5. Зелена книга України. Рідкісні і такі, що перебувають під загрозою зникнення, та типові природні рослинні угруповання, які підлягають охороні/ під заг. ред. Я. П. Дідуха. – Київ: Альтерпрес, 2009. – 448 с.
6. Резолюція 8 (2012) до Бернської конвенції. «Species and habitats check lists for there porting under Resolution No 8. (2012)». Режим доступу: <https://www.coe.int>
7. Технічні документи щодо Смарагдової мережі. «Reference Portal for the Reporting under Resolution No. 8 (2012)». Режим доступу: <https://www.coe.int/en/web/bern-convention/emerald-network>
8. Куземко А., Садогурська С., Василюк О. Тлумачний посібник оселищ Резолюції №4 Бернської Конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони. – Київ, 2017. – 124 с.
9. Природно-заповідний фонд України: територія та об'єкти загальнодержавного значення. – Київ: ЦЕОІ, 2009. – 332 с.
10. Атлас рослин-індикаторів і типів лісорослинних умов Українського Полісся / під ред. В. П. Краснова. – Новоград-Волинський: НОВОград, 2009. – 488 с.
11. Explanatory Notes and Guide lines for the period 2013-2018. Part 1: The Report Format Field-By-Field Guidance / T-Pvs/Pa (2017) Convention On The Conservation Of European Wildlife And Natural Habitats. Group of Expertson Protected Areas and Ecological Networks. 8th meeting 27-28 September 2017. – 109 p.
12. Interpretation Manual of the habitats listed in Resolution No.4 (1996)/ Group of Expertson Protected Areas and Ecological Networks. 2015.
13. Наказ Міндовкілля «Про затвердження переліків видів рослин та грибів, що заносяться до Червоної книги України (рослинний світ), та видів рослин та грибів, що виключені з Червоної книги України (рослинний світ)» № 111 від 15.02.2021 р.
14. Наказ Міндовкілля «Про затвердження переліків видів тварин, що заносяться до Червоної книги України (тваринний світ), та видів тварин, що виключені з Червоної книги України (тваринний світ)» № 29 від 19.01.2021 р.
15. Орлов О. О., Якушенко Д. М. Рододендрон жовтий – *Rhododendron luteum* Sweet / Судинні рослини смарагдової мережі України під охороною Бернської конвенції / за ред. проф. В. А. Соломахи. – Житомир: Видавець О.О. Євенок, 2017. – С. 96-97.
16. Tushak A., Orlov O., Zhukovskyi O. Regeneration of *Rhododendron luteum* Sweet (Ericaceae) undergrowth after main clear cuttings in Ukrainian Polissia. *Studia Biologica*, 2025, 19(1). – P. 115-136. <http://dx.doi.org/10.30970/sbi.1901.818>
17. Tushak A. Yu., Orlov O. O., Zhukovskyi O. V., Zhyzhyn M. P. Regeneration dynamics of forest coenoses with *Rhododendron luteum* Sweet (Ericaceae) undergrowth after clear cutting in moist relatively fertile oak-pine site type in Zhytomyr Polissia, Ukraine. *Forestry and Forest Melioration*, 2025, 146. – P. 48-64. <https://doi.org/10.33220/1026-3365.146.2025.48>

Додатки додаються у звіті для службового користування